

گواهی‌های بازرسی جعلی، ذرت‌های آلوده، تراریخته‌ها و کیفیت خودرو در گفت‌وگوی «جوان» با رئیس سازمان استاندارد

مشکل ما جعلی بودن بسیاری از گواهی‌های بازرسی است!

تخلفات در صادرات مشتقات نفتی که ۲ سال بود کاهشی شده بود در نیمه اول امسال افزایش یافت

در سال‌های اخیر بروز اتفاقاتی مانند واردات ذرت‌های آلوده، تولید و واردات خودروهای غیراستاندارد یا استفاده از صافی‌های غیراستاندارد در کارخانجات آرد و تولید بن‌زین بی‌کیفیت موجب شده انگشت اتهام به سمت سازمان استاندارد نشانه برود. منتقدان این سازمان را مسئول بروز این اتفاقات و به خطر افتادن سلامتی مردم می‌دانند، اما رئیس سازمان استاندارد معتقد است که در تمامی موارد فوق بازرسان سازمان استاندارد متوجه فساد شده و افساگر ی کرده‌اند. وقتی در این سازمان یا فساد مبارزه می‌شود، طبیعی است کسی که متهم به فساد است، این موضوع را بر نمی‌تابد. نیره پیروزبخت درباره واردات ذرت‌های آلوده می‌گوید: «طرف مقابل با نفوذ و جریان‌سازی سعی کرد خطر مزهای سلامت مردم را رد کند، ما داریم با این پدیده مبارزه می‌کنیم، طبیعتاً به ذرت‌ها را سریع مرجوع کنید، ضرری منتحمل کشور نمی‌شود. ولی این کار را نکردند. دنبال این بودند که جوسازی کنند و با دخالت افراد نافوذ ذرت‌ها را وارد کشور کنند، اما نهایتاً متوجه شدند دستشان بسته است و کاری نمی‌توانند انجام بدهند.» گفت‌وگوی «جوان» را با پیروزبخت بخوانید.

چند سالی است به دلیل افزایش قیمت‌ها، مواد غذایی و مصرفی، استاندارد مورد نظر مصرف‌کننده را ندارد. مانند شیر و لبنیات، انواع کیک‌ها و تنقلات، مرغ و گوشت، مواد بهداشتی و آرایشی و حتی شوینده‌ها از نظر کیفی استاندارد یا بیینی دارند. آیا سازمان استاندارد بر کیفیت این کالاها نظارت دارد؟

سازمان استاندارد در نحوه تهیه و تولید همه موادغذایی و سایر کالاها نظارتی ندارد. وزارت جهادکشاورزی، محیط‌زیست، وزارت بهداشت و استاندارد همگی با تقسیم‌کاری که صورت گرفته در زنجیره تولید کالا دخالت و نقش دارند، بنابراین صحت و سلامت تمام این زنجیره را نباید فقط از سازمان استاندارد انتظار داشت. علاوه بر این، باید دید که معیار استاندارد در این ارزیابی چیست. اگر تولید موادغذایی در ایران را با ۱۰ سال پیش مقایسه کنید، به جرئت می‌توان گفت که کیفیت بسیار بالا رفته، اما سطح توقع مصرف‌کننده و تنوع تولید افزایش پیدا کرده و به همین دلیل اینگونه احساس می‌شود که نیاز مصرف‌کننده برآورده نمی‌شود. استاندارد کالاها همواره ثابت است. ممکن است کیفیت یک کالا بر حسب نوع سلیقه و ذائقه شما اندکی تغییر کند، اما استاندارد آن تغییر نمی‌کند.

می‌گویید چند بار بازرسی از واحدهای تولیدی صورت می‌گیرد؟

بستگی به نوع محصول تولیدی دارد. بیشترین تمرکز خود را روی سطح بازار گذاشته‌ایم و اولویت ما هم موادغذایی است. در سطح بازار بررسی می‌کنیم و با بودجه سازمان استاندارد، مواردی را هم خریداری می‌کنیم و به آزمایشگاه‌های خود سازمان یا آزمایشگاه‌های همکار می‌دهیم و به این ترتیب تولیدکنندگان نمی‌توانند وارد تقلب و امثالهم بشوند. ممکن است تولیدکننده بتواند در واحد تولیدی روی محصول کارهایی را انجام بدهد، ولی وقتی آن محصول را به بازار می‌دهد و قرار است به سمت مصرف‌کننده برسد، دیگر نمی‌تواند دخالتی داشته باشد، بنابراین ما هم از همان محصولی که قرار است مورد مصرف قرار بگیرد تهیه و نمونه‌برداری می‌کنیم. در سال حدود هفت بار از هر واحد تولیدی بازرسی می‌شود. طی این بازرسی‌ها بعضاً نمونه‌برداری هم می‌کنیم. بسیاری از کشفیات ما به این صورت است که نماینده سازمان به کارخانه می‌رود و مواد اولیه مناسب برای تولید آن محصول را بررسی می‌کند و اگر مواد اولیه تاریخ گذشته یا فاقد استاندارد لازم را مشاهده کند، بلافاصله گزارش می‌دهد و با آن مورد برخورد می‌شود. مثلاً یکی از موارد اخیر کشف ذرت آلوده در کارخانه‌ها بوده که اتفاقاً توسط بازرسی ما کشف شد.

اخیراً رئیس انجمن لوازم خانگی اعلام کرده است که قطعات دست دوم برخی از لوازم خانگی خارجی وارد و در کارگاه‌های زیر پلهای نصب و کالابامونانور در بازار فروخته می‌شود. نظارت استاندارد بر واردات کالاها در گمرکات چگونه است و بازار را چطور رصد می‌کنید؟

ما سال‌هاست که بر تولید و واردات لوازم خانگی نظارت داریم. آزمایشگاه تخصصی لوازم انرژی را در سال ۷۹ تأسیس کردیم که جزو موارد نظارتی در ایران است. از اوایل انقلاب و از اواخر دهه ۶۰ استانداردهای لوازم خانگی تحت پوشش استاندارد اجباری قرار گرفت. واردات هم بدون استثنا مورد بازرسی قرار می‌گیرد. اگر واردات رسمی باشد یا با گواهی بازرسی وارد می‌شود که از آنها به صورت تصادفی نمونه‌برداری و آزمایش می‌کنیم. گاهی نمونه‌برداری در داخل کشور در گمرکات صورت می‌گیرد که در آزمایشگاه بررسی می‌کنیم. اتفاقاً موارد بسیاری داشته‌ایم که به محصولات گواهی انطباق داده نشده، لذا از ورودشان ممناعت به عمل آمده است.

در بحث کولبری ممکن است این اتفاق بیفتد و لوازم خانگی دست دوم یا غیراستاندارد را با خودشان بیاورند. اینها دیگر تحت نظارت ما نیستند یا اگر قاچاق باشد، نه تنها ما که هیچ دستگاه نظارتی دیگر هم نمی‌تواند روی این نظارتی داشته باشد، ولی روی کالاهایی که از مبادی رسمی و به صورت معمولی وارد می‌شوند، ما نظارت داریم.

گزارشی از لوازم خانگی دست دوم داشته‌اید که اجازه نداده باشید وارد شود؟

خیر، نداشته‌ایم، اما بعضی از قطعات تحت پوشش استاندارد اجباری نیستند. ممکن است این قطعات وارد شوند، اما به واحدهای تولیدی غیرمعتبر بروند.

برای استاندارد آرد و نان سنتنی چه کرده‌اید؟ متأسفانه کیفیت نان‌های سنتنی و در برخی مواقع صنعتی روزبه‌روز ضعیف‌تر می‌شود.

فرآیند تولید نان هم یک زنجیره شامل تولید گندم، آرد و نان است. در تفکیک مسئولیت‌ها که در این زنجیره شده بر عهده وزارت جهادکشورزی است. البته ما استانداردهای آن تهیه و تنظیم کرده‌ایم و آنها دارند براساس استانداردهای ما کار می‌کنند. در حال حاضر یک کار پژوهشی مشترک بین سازمان استاندارد و وزارت جهادکشورزی برای تجدیدنظر در این استانداردها در حال انجام است. گندمی که استانداردها باشد به کارخانه‌های تهیه آرد می‌رود. قاطعانه می‌گویم که واحدهای آردسازی با بسیار واحدهای قانونمند و مدافع سلامت مردم هستند و وزارت بهداشت و سازمان ملی استاندارد هم‌زمان بر آنها نظارت می‌کنند، بنابراین دو سازمان درباره آرد نظر می‌دهند. پس در فرآیند تبدیل گندم به نان در سازمان نظارت دارند و اما در مرحله تولید نان، نان سنتنی طبق

گفت‌وگو

میناز قاسمی

اصلاً توزیع نشدند. اگر شرکت پشتیبانی امور دام این را گفته باشد، اشتباه کرده و صحت ندارد. آقای ورنامری زمانی که سرکار بود، روی محموله‌ای در حدود ۲۵ هزار تن با ما چانه می‌زد که در نهایت هم من اجازه واردات ندادم. از سال ۹۱ تا ۹۲ درگیر واردات یکسری ذرت شدیم، البته قبلاً هم بودیم. در سال ۸۹ هم یک محموله ذرت داشتم که افراد ذینفوذ زیادی دنبال آن بودند که می‌کنیم، پنج سال پیش خود ما نان سنتنی را در چند منطقه تهران آزمایش کردیم، چون بحث جوهر قند پیش آمده بود و ما دیدیم که در بعضی از واحدها از جوهر قند استفاده می‌کردند. ما آن را به وزارت بهداشت اعلام کردیم. همین گزارش باعث شد که چهار سال پیش شورای عالی سلامت به ریاست رئیس‌جمهور استاندارد نان اجباری شود و ما فقط گاهی وزارت بهداشت در این زمینه همکاری می‌کنیم. خوشبختانه طرف یکی دو سال اخیر، در مورد استفاده از جوش شیرین یا جوهر قند گزارش‌های زیادی نداشته‌ایم و وضع نان خیلی بهتر از سابق است.

آیا در گمرکات بر گندم‌های وارداتی هم نظارت دارید یا موردی بیش آمده که مجبور شده باشید گندم وارداتی مرجوع کنید؟
بله، روی گندم‌های وارداتی هم ما و وزارت جهادکشاورزی کنترل داریم. اما مرجوعی گندم خیلی کم است. یک موردی داشتم که دانه شکسته داشت؛ نه فلزات سنگین. در مورد گندم میزان فلزات سنگین مقداری بالا و نگران‌کننده بود، ولی داشت؛ نه فلزات سنگین. در مورد گندم میزان فلزات سنگین اهمیت دارد، به‌عنوان یک خیر خوب بگویم که روی فلزات سنگین، در عرض چهار سال اخیر طرح پژوهشی انجام داده‌یم. حدود ۱۰ سال پیش میزان فلزات سنگین موجود در گندم‌های داخل کشور مقداری بالا و نگران‌کننده بود، ولی با تمهیداتی که وزارت جهادکشاورزی با همکاری پژوهشکده‌ها و وزارت بهداشت انجام داد، الحمدلله الان به حدی رسیده که می‌توانم به شما بگویم، اگر مثلاً استاندارد ما برای کامدیوم PPM ۶۰ باشد، یکی از فلزات سنگین کامدیوم در گندم داخلی در پژوهش ما که بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ نمونه از سراسر کشور گرفتیم و آزمایش و کنترل کردیم، حدود ۱۱ PPM در آمده است. عدد ۶۰ برابر ۱۱ مقایسه کنید کاهش فلزات سنگین در گندم داخلی واقعاً اتفاق بسیار خوبی است.

در بحث واردات ذرت‌های آلوده انگشت اتهام به سمت سازمان استاندارد است؛ توضیحی در خصوص واردات ذرت‌های آلوده بفرمایید. شرکت پشتیبانی امور دام در زمان آقای ورنامری (مدیرعامل سابق شرکت) اعلام کرد که ۱۴۰ هزار تن از ذرت‌ها توزیع شده است، مسئله صحت دارد؟
موضوع توزیع نشدند. اگر شرکت پشتیبانی امور دام این را گفته باشد، اشتباه کرده و صحت ندارد. آقای ورنامری زمانی که سرکار بود، روی محموله‌ای در حدود ۲۵ هزار تن با ما چانه می‌زد که در نهایت هم من اجازه واردات ندادم. از سال ۹۱ تا ۹۲ درگیر واردات یکسری ذرت شدیم، البته قبلاً هم بودیم. در سال ۸۹ هم یک محموله ذرت داشتم که افراد ذینفوذ زیادی دنبال آن بودند که می‌کنیم، پنج سال پیش خود ما نان سنتنی را در چند منطقه تهران آزمایش کردیم، چون بحث جوهر قند پیش آمده بود و ما دیدیم که در بعضی از واحدها از جوهر قند استفاده می‌کردند. ما آن را به وزارت بهداشت اعلام کردیم. همین گزارش باعث شد که چهار سال پیش شورای عالی سلامت به ریاست رئیس‌جمهور استاندارد نان اجباری شود و ما فقط گاهی وزارت بهداشت در این زمینه همکاری می‌کنیم. خوشبختانه طرف یکی دو سال اخیر، در مورد استفاده از جوش شیرین یا جوهر قند گزارش‌های زیادی نداشته‌ایم و وضع نان خیلی بهتر از سابق است.

آیا در گمرکات بر گندم‌های وارداتی هم نظارت دارید یا موردی بیش آمده که مجبور شده باشید گندم وارداتی مرجوع کنید؟
بله، روی گندم‌های وارداتی هم ما و وزارت جهادکشاورزی کنترل داریم. اما مرجوعی گندم خیلی کم است. یک موردی داشتم که دانه شکسته داشت؛ نه فلزات سنگین. در مورد گندم میزان فلزات سنگین مقداری بالا و نگران‌کننده بود، ولی داشت؛ نه فلزات سنگین. در مورد گندم میزان فلزات سنگین اهمیت دارد، به‌عنوان یک خیر خوب بگویم که روی فلزات سنگین، در عرض چهار سال اخیر طرح پژوهشی انجام داده‌یم. حدود ۱۰ سال پیش میزان فلزات سنگین موجود در گندم‌های داخل کشور مقداری بالا و نگران‌کننده بود، ولی با تمهیداتی که وزارت جهادکشاورزی با همکاری پژوهشکده‌ها و وزارت بهداشت انجام داد، الحمدلله الان به حدی رسیده که می‌توانم به شما بگویم، اگر مثلاً استاندارد ما برای کامدیوم PPM ۶۰ باشد، یکی از فلزات سنگین کامدیوم در گندم داخلی در پژوهش ما که بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ نمونه از سراسر کشور گرفتیم و آزمایش و کنترل کردیم، حدود ۱۱ PPM در آمده است. عدد ۶۰ برابر ۱۱ مقایسه کنید کاهش فلزات سنگین در گندم داخلی واقعاً اتفاق بسیار خوبی است.

در بحث واردات ذرت‌های آلوده انگشت اتهام به سمت سازمان استاندارد است؛ توضیحی در خصوص واردات ذرت‌های آلوده بفرمایید. شرکت پشتیبانی امور دام در زمان آقای ورنامری (مدیرعامل سابق شرکت) اعلام کرد که ۱۴۰ هزار تن از ذرت‌ها توزیع شده است، مسئله صحت دارد؟
موضوع توزیع نشدند. اگر شرکت پشتیبانی امور دام این را گفته باشد، اشتباه کرده و صحت ندارد. آقای ورنامری زمانی که سرکار بود، روی محموله‌ای در حدود ۲۵ هزار تن با ما چانه می‌زد که در نهایت هم من اجازه واردات ندادم. از سال ۹۱ تا ۹۲ درگیر واردات یکسری ذرت شدیم، البته قبلاً هم بودیم. در سال ۸۹ هم یک محموله ذرت داشتم که افراد ذینفوذ زیادی دنبال آن بودند که می‌کنیم، پنج سال پیش خود ما نان سنتنی را در چند منطقه تهران آزمایش کردیم، چون بحث جوهر قند پیش آمده بود و ما دیدیم که در بعضی از واحدها از جوهر قند استفاده می‌کردند. ما آن را به وزارت بهداشت اعلام کردیم. همین گزارش باعث شد که چهار سال پیش شورای عالی سلامت به ریاست رئیس‌جمهور استاندارد نان اجباری شود و ما فقط گاهی وزارت بهداشت در این زمینه همکاری می‌کنیم. خوشبختانه طرف یکی دو سال اخیر، در مورد استفاده از جوش شیرین یا جوهر قند گزارش‌های زیادی نداشته‌ایم و وضع نان خیلی بهتر از سابق است.

آیا در گمرکات بر گندم‌های وارداتی هم نظارت دارید یا موردی بیش آمده که مجبور شده باشید گندم وارداتی مرجوع کنید؟
بله، روی گندم‌های وارداتی هم ما و وزارت جهادکشاورزی کنترل داریم. اما مرجوعی گندم خیلی کم است. یک موردی داشتم که دانه شکسته داشت؛ نه فلزات سنگین. در مورد گندم میزان فلزات سنگین مقداری بالا و نگران‌کننده بود، ولی داشت؛ نه فلزات سنگین. در مورد گندم میزان فلزات سنگین اهمیت دارد، به‌عنوان یک خیر خوب بگویم که روی فلزات سنگین، در عرض چهار سال اخیر طرح پژوهشی انجام داده‌یم. حدود ۱۰ سال پیش میزان فلزات سنگین موجود در گندم‌های داخل کشور مقداری بالا و نگران‌کننده بود، ولی با تمهیداتی که وزارت جهادکشاورزی با همکاری پژوهشکده‌ها و وزارت بهداشت انجام داد، الحمدلله الان به حدی رسیده که می‌توانم به شما بگویم، اگر مثلاً استاندارد ما برای کامدیوم PPM ۶۰ باشد، یکی از فلزات سنگین کامدیوم در گندم داخلی در پژوهش ما که بیش از ۲ هزار و ۵۰۰ نمونه از سراسر کشور گرفتیم و آزمایش و کنترل کردیم، حدود ۱۱ PPM در آمده است. عدد ۶۰ برابر ۱۱ مقایسه کنید کاهش فلزات سنگین در گندم داخلی واقعاً اتفاق بسیار خوبی است.

در بحث واردات ذرت‌های آلوده، طرف مقابل با نفوذ و جریان‌سازی سعی می‌کند خط قرمزهای سلامت مردم را رد کند و ما داریم با این پدیده مبارزه می‌کنیم که طبیعتاً به مذاق عده‌ای خوش نمی‌آید. من همان روز اول به همه گفتم که اگر اینها را سریع مرجوع کنید، طرف تجاری قبول می‌کند، ولی این کار را نکردند و به جای این کار دنبال این بودند که جوسازی کنند

متأسفانه ما در بسیاری از گواهی‌های بازرسی جعل داریم. به همین دلیل وقتی کالایی وارد می‌شود، خود ما می‌رویم و تصادفی کالایی را چک می‌کنیم. می‌کنیم و می‌بینیم که اینها درست نیستند. ما به سایت‌ها مراجعه می‌دهیم. همکاران ما به سایت‌ها مراجعه می‌کنند و با اطلاعاتی که به دست می‌آورند، متوجه می‌شوند که جعل کرده است، بنابراین خاص جلوی ورود خودرو را گرفتیم و رفت از ما شکایت کرد و حالا هم فهمیدند که خود او مقصر بوده و پرونده‌اش در قوه‌قضائیه در جریان است، اما متأسفانه اتهام را متوجه ما می‌کنند، در صورتی که ما مانع از وقوع جرم شدیم. حالا بعضی از جرایم، ما را در جایگاه متهم می‌نشانند که نهایت بی‌انصافی است.

انگشت اتهامات را اول باید ببینیم منشأشان چه کسانی هستند و از کجاها در می‌آیند. من هم می‌خواهم با شما صریح صحبت کنم. سازمان

که با فساد می‌جنگد، به خصوص که رئیس‌ش پرچم مبارزه با فساد را در دست گرفته و همه دستگاه‌های نظارتی هم قبولش دارند. کل این سازمان را همه دستگاه‌های نظارتی بررسی کرده و به تمام مواردی که در رسانه‌ها و جرایم مطرح شده‌اند، رسیدگی کرده‌اند و واقعاً این سازمان را یکی از سالم‌ترین سازمان‌ها می‌دانند. وقتی که شما با فساد مبارزه می‌کنید، کسی که متهم به فساد است، بر نمی‌تابد.

من یک مدیر استانی را به خاطر یک مسئله اخلاقی که به من ثابت شد، ظرف یک ساعت اخراج کردم. وقتی که من اینطور برخورد می‌کنم – که موارد زیادی هستند – اینها چه کار می‌کنند؟ شروع می‌کنند به جوسازی و خیر به این طرف و آن طرف دادن.

بنابراین من به همکارانم نمی‌گویم فلانی را به خاطر این فساد بیرون کردم. هیچ یک از همکاران من نمی‌دانند که فلان مدیر یا معاون من چرا از این سازمان رفتند. فقط یک مرتبه می‌شوند که فلانی را کنار گذاشته‌ام. نمی‌خواهم آبروی کسی را ببرم، بنابراین از افشای نام و عملکرد آنها خودداری می‌کنم. به هر حال این آقایان بر نمی‌تابند و با ارتباطاتی که دارند به ایجاد فضای روانی علیه من و معاونانم اقدام می‌کنند و متأسفانه برخی هم به آنها مجوز ورود و به این فضای غیراخلاقی را می‌دهند.

در مورد استاندارد قیر هم توضیحی بدهید. آیا سازمان ملی استاندارد بر تولید قیر هم نظارت دارد؟

ما استاندارد قیر داریم، اما مانند ساخت یک بنا یا آپارتمان تخلفاتی در آن صورت می‌گیرد. قیر استاندارد است و سامه‌اش استاندارد است، ولی اختلاط آن مهم است که در دست صورت گیرد. همه اینها استانداردهای خاص خود را دارد که در عهده پیمانکاران است و ما درگیر روی آنها نظارت نداریم. در این میان پیمانکاران نیز بی‌اشکال نیستند.
در مورد خروج مشتقات نفتی خیر داریم که مشتقات نفتی ما عناوین دیگری از کشور خارج می‌شوند. چه کار می‌شود که کل جوی خروج اینها گرفته شود؟

متأسفانه این هم جزو مواردی است که به سازمان تحمیل شده، در صورتی که مسئولیت اصلی با سنسات مبارزه با قاچاق کالا و آرد است، بر مبنای مقررات ستاد مبارزه با قاچاق، سازمان استاندارد در حالت دبیرخانه‌ای پیدا کرده و محل فیزیکی دبیرخانه به وزارت نفت رفته است. کار گروهی متشکل از خود ستاد، دبیر سازمان، وزارت صمت، وزارت نفت و گمرک و به این پرونده‌ها رسیدگی می‌کنند. بیشتر صابرکننده‌ها به عنوان هیدروکربن یا مشتقات نفتی مشابه با چهار ماده اصلی نفتی اعلام می‌کنند که متأسفانه ما در بعضی از موارد متوجه می‌شویم که اینطور نیست و حکم قاچاق پیدا می‌کند و در بعضی از موارد ممکن است اشتباهات محاسباتی دستگاهی باشد که اینها را درصدی گمرک می‌گیرد و ما به ربطی ندارد. مثلاً کسی می‌گوید این چیزی که من به عنوان هیدروکربن در آوردم، ۲۰ درصدش مشابه فلان ماده است، اگر این ۵۰ درصد بشود ۶۰ درصد، گمرک بابت آن ۱۰ درصد یک مقدار اضافی می‌گیرد و اجازه می‌دهد که صادر بشوند، ولی مواردی که کاملاً معلوم است که تخلف کرده‌اند به‌عنوان قاچاق محسوب می‌شود. بالاخره تحت نظارت ستاد داریم. در این کار گروه کار می‌کنیم.

تیم کارشناسی در آنجا مستقر هستند و صادرات رصد می‌شود؟
بله، هم در سازمان و وزارت نفت است. هم این کار گروه در چند استان مثل مرکزی، هرمزگان، قزوین، کردستان، کرمانشاه و اصفهان مستقر هستند و به محض اینکه فرآورد نفتی می‌خواهد از واحد تولیدی صادر شود، کارگروه نمونه‌برداری می‌کند که کار سختی است و همانطور که اشاره کردم، یک مرتبه ۸۰۰ تا تاکنر در مرز می‌خواهند که سمت پاکستان یا افغانستان بروند. باید از تک‌تک اینها نمونه بگیرند که واقعاً کار سختی است. مثلاً در خراسان رضوی در مرز دوغارون این کار را می‌کنند و بعد نمونه‌ها را به آزمایشگاه می‌فرستند. تمام اسناد منشأ را از آنها می‌گیرند که این‌ها اولیه را از کجا گرفت؟ از بورس گرفت یا از بازار؟ اینها سخت و پیچیده‌ای دارد. بعد از آماده‌سازی گزارشات، باید راستی‌آزمایی شود که اظهار اولیه صادرکننده با گزارش کارگروه منطبق است یا خیر. متأسفانه مواردی داشتیم که مشخصات کالا با اظهار اولیه فرد متفاوت بوده است.

آماري از تخلفات صادرکنندگان مشتقات نفتی دارید؟
خوشبختانه در دو سال اخیر کمتر شده است. سال ۹۸ نسبت به سال قبل آن ۵۰ درصد کاهش داشته و سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ نیز حدود ۳۰ درصد کاهش یافته است، اما از اواخر سال ۹۸ و امسال به دلیل تحریم‌ها تخلفاتی دیده شده است. اگر اینها خودشان با شرایط دولتی می‌تواند برای صادرات نفت روی اینها حساب کنند. چه بهتر شرایط دولتی است یا خیر، اما از تست کردن، شرکت‌های بازرسی است

در دو سال گذشته تخلف در صادرات مشتقات نفتی کم شده بود، اما از اواخر سال ۹۸ و امسال به دلیل تحریم‌ها مواردی دیده شده است. اگر اینها خودشان را با شرایط دشوار کشور تطبیق بدهند، دولت می‌تواند برای صادرات نفت روی اینها حساب کند. چه بهتر که بخش خصوصی این کار را بکند، ولی به شرط اینکه قانونمند باشند

که خودروهای وارداتی و خودروهای تولید داخل را مدام چک می‌کنند و گزارش مصرف میزان سوختشان را به ما و دولت می‌دهند. چند سال پیش یک خودروی وارداتی مصرف سوختش بالاتر از رقمی بود که اعلام کرده بودند، سازمان استاندارد در بازرسی‌هایش متوجه شد و واردات آن را متوقف کردیم.

خودرویی «تی‌ولوی»، ظاهراً با تأیید استاندارد مجوز واردات گرفتند. اخیراً یکی از روزنامه‌ها اعلام کرده که طبق تأییدیه سازمان استاندارد در باره میزان مصرف سوخت، واردات این خودرو مشمول اسقاط دو دستگاه خودرو شده است؛ یعنی بیش از ۶۰ درصد تخفیف در هزینه اسقاط خودرو، در حالی‌که به دلیل مصرف سوخت (۶/۷ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر) به‌ازای هر دستگاه مشمول اسقاط شش دستگاه خودرو می‌شود. آیا این اشتباه سازمان را می‌پذیرید؟

رامک خودرو یکسری خودروها را وارد کرده بود. ابتدا عددی را که اعلام کرده بود، عدد درستی نبود. بر مبنای تمام مستندات می‌هم که وجود داشت و به ما اعلام شده بود این عدد را گفته بودند قابل قبول است و شرکت بازرسی هم در خارج و هم در داخل همان عدد را تأیید کرده بود. بعد ما متوجه شدیم که دار داند تقلب می‌کنند. خودم نامه‌ای به ستاد سوخت و برخی مراجع ارسال کردم و واردات آن را متوقف کردم و پرونده به قوه‌قضائیه را راجع دادیم.

شما می‌گویید انگشت اتهام به سمت استاندارد است. متأسفانه ما در بسیاری از گواهی‌های بازرسی جعل داریم. به همین دلیل وقتی کالایی وارد می‌شود، خود ما می‌رویم و تصادفی کالایی را چک می‌کنیم. ذینفع می‌آید و گواهینامه را به شما می‌دهد و می‌گوید که از یک شرکت معتبر خارجی گرفته‌ام و اگر کسی متوجه نباشد با همین گواهینامه کارش را انجام می‌دهد. همکاران ما به سایت‌ها مراجعه می‌کنند و با اطلاعاتی که به دست می‌آورند، متوجه می‌شوند که جعل کرده است، بنابراین خاص جلوی ورود خودرو را گرفتیم و رفت از ما شکایت کرد و حالا هم فهمیدند که خود او مقصر بوده و پرونده‌اش در قوه‌قضائیه در جریان است، اما متأسفانه اتهام را متوجه ما می‌کنند، در صورتی که ما مانع از وقوع جرم شدیم. حالا بعضی از جرایم، ما را در جایگاه متهم می‌نشانند که نهایت بی‌انصافی است.

انگشت اتهامات را اول باید ببینیم منشأشان چه کسانی هستند و از کجاها در می‌آیند. من هم می‌خواهم با شما صریح صحبت کنم. سازمان که با فساد می‌جنگد، به خصوص که رئیس‌ش پرچم مبارزه با فساد را در دست گرفته و همه دستگاه‌های نظارتی هم قبولش دارند. کل این سازمان را همه دستگاه‌های نظارتی بررسی کرده و به تمام مواردی که در رسانه‌ها و جرایم مطرح شده‌اند، رسیدگی کرده‌اند و واقعاً این سازمان را یکی از سالم‌ترین سازمان‌ها می‌دانند. وقتی که شما با فساد مبارزه می‌کنید، کسی که متهم به فساد است، بر نمی‌تابد.

من یک مدیر استانی را به خاطر یک مسئله اخلاقی که به من ثابت شد، ظرف یک ساعت اخراج کردم. وقتی که من اینطور برخورد می‌کنم – که موارد زیادی هستند – اینها چه کار می‌کنند؟ شروع می‌کنند به جوسازی و خیر به این طرف و آن طرف دادن.

بنابراین من به همکارانم نمی‌گویم فلانی را به خاطر این فساد بیرون کردم. هیچ یک از همکاران من نمی‌دانند که فلان مدیر یا معاون من چرا از این سازمان رفتند. فقط یک مرتبه می‌شوند که فلانی را کنار گذاشته‌ام. نمی‌خواهم آبروی کسی را ببرم، بنابراین از افشای نام و عملکرد آنها خودداری می‌کنم. به هر حال این آقایان بر نمی‌تابند و با ارتباطاتی که دارند به ایجاد فضای روانی علیه من و معاونانم اقدام می‌کنند و متأسفانه برخی هم به آنها مجوز ورود و به این فضای غیراخلاقی را می‌دهند.

در مورد استاندارد قیر هم توضیحی بدهید. آیا سازمان ملی استاندارد بر تولید قیر هم نظارت دارد؟

ما استاندارد قیر داریم، اما مانند ساخت یک بنا یا آپارتمان تخلفاتی در آن صورت می‌گیرد. قیر استاندارد است و سامه‌اش استاندارد است، ولی اختلاط آن مهم است که در دست صورت گیرد. همه اینها استانداردهای خاص خود را دارد که در عهده پیمانکاران است و ما درگیر روی آنها نظارت نداریم. در این میان پیمانکاران نیز بی‌اشکال نیستند.

در مورد خروج مشتقات نفتی خیر داریم که مشتقات نفتی ما عناوین دیگری از کشور خارج می‌شوند. چه کار می‌شود که کل جوی خروج اینها گرفته شود؟

متأسفانه این هم جزو مواردی است که به سازمان تحمیل شده، در صورتی که مسئولیت اصلی با سنسات مبارزه با قاچاق کالا و آرد است، بر مبنای مقررات ستاد مبارزه با قاچاق، سازمان استاندارد در حالت دبیرخانه‌ای پیدا کرده و محل فیزیکی دبیرخانه به وزارت نفت رفته است. کار گروهی متشکل از خود ستاد، دبیر سازمان، وزارت صمت، وزارت نفت و گمرک و به این پرونده‌ها رسیدگی می‌کنند. بیشتر صابرکننده‌ها به عنوان هیدروکربن یا مشتقات نفتی مشابه با چهار ماده اصلی نفتی اعلام می‌کنند که متأسفانه ما در بعضی از موارد متوجه می‌شویم که اینطور نیست و حکم قاچاق پیدا می‌کند و در بعضی از موارد ممکن است اشتباهات محاسباتی دستگاهی باشد که اینها را درصدی گمرک می‌گیرد و ما به ربطی ندارد. مثلاً کسی می‌گوید این چیزی که من به عنوان هیدروکربن در آوردم، ۲۰ درصدش مشابه فلان ماده است، اگر این ۵۰ درصد بشود ۶۰ درصد، گمرک بابت آن ۱۰ درصد یک مقدار اضافی می‌گیرد و اجازه می‌دهد که صادر بشوند، ولی مواردی که کاملاً معلوم است که تخلف کرده‌اند به‌عنوان قاچاق محسوب می‌شود. بالاخره تحت نظارت ستاد داریم. در این کار گروه کار می‌کنیم.

تیم کارشناسی در آنجا مستقر هستند و صادرات رصد می‌شود؟
بله، هم در سازمان و وزارت نفت است. هم این کار گروه در چند استان مثل مرکزی، هرمزگان، قزوین، کردستان، کرمانشاه و اصفهان مستقر هستند و به محض اینکه فرآورد نفتی می‌خواهد از واحد تولیدی صادر شود، کارگروه نمونه‌برداری می‌کند که کار سختی است و همانطور که اشاره کردم، یک مرتبه ۸۰۰ تا تاکنر در مرز می‌خواهند که سمت پاکستان یا افغانستان بروند. باید از تک‌تک اینها نمونه بگیرند که واقعاً کار سختی است. مثلاً در خراسان رضوی در مرز دوغارون این کار را می‌کنند و بعد نمونه‌ها را به آزمایشگاه می‌فرستند. تمام اسناد منشأ را از آنها می‌گیرند که این‌ها اولیه را از کجا گرفت؟ از بورس گرفت یا از بازار؟ اینها سخت و پیچیده‌ای دارد. بعد از آماده‌سازی گزارشات، باید راستی‌آزمایی شود که اظهار اولیه صادرکننده با گزارش کارگروه منطبق است یا خیر. متأسفانه مواردی داشتیم که مشخصات کالا با اظهار اولیه فرد متفاوت بوده است.

آماري از تخلفات صادرکنندگان مشتقات نفتی دارید؟
خوشبختانه در دو سال اخیر کمتر شده است. سال ۹۸ نسبت به سال قبل آن ۵۰ درصد کاهش داشته و سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ نیز حدود ۳۰ درصد کاهش یافته است، اما از اواخر سال ۹۸ و امسال به دلیل تحریم‌ها تخلفاتی دیده شده است. اگر اینها خودشان با شرایط دولتی می‌تواند برای صادرات نفت روی اینها حساب کنند. چه بهتر که بخش خصوصی این کار را بکند، ولی به شرط اینکه قانونمند باشند.

